

4^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ Τράπεζα Θεμάτων 28185
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ζώντας την καθημερινότητα

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Προβλέποντας το μέλλον του γλυκού

A1α)

Απάντηση

1η → Η υψηλή τέχνη στην ζαχαροπλαστική

2η → Το γλυκό είναι κομμάτι της ζωής μας.

3η → Οι καινούργιες τάσεις στη ζαχαροπλαστική

A1β)

Απάντηση

Μεγάλες αλλαγές έχουν συντελεστεί στη ζαχαροπλαστική τα τελευταία χρόνια. Έχει γίνει πλέον υψηλή τέχνη. Άλλοι αναζητούν γεύσεις αναβαθμισμένης ποιότητας και διαφορετικές από τις γνωστές, ενώ άλλοι αρκούνται στα απλά γλυκίσματα. Πάντως, ενδιαφέρονται για υλικά ποιότητας, της εποχής και ντόπια. Οι αγοραστές τους αναζητούν πιο υγιεινά γλυκά χωρίς βλαβερές ουσίες, ενώ οι ζαχαροπλάστες στρέφονται σε νέα υλικά, υποκατάστατα των καθιερωμένων. (60 λέξεις)

A2α)

Απάντηση

- Θεματική περίοδος → Ο κόσμος του γλυκού έχει πολλές όψεις.
- Λεπτομέρειες/σχόλια → Άλλοτε αρμονικός... τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Κατακλείδα → Δεν έχει.

Η παράγραφος έχει αναπτυχθεί με παράδειγματα, καθώς ο συντάκτης, προκειμένου να στηρίξει την άποψή του για την τέχνη και το αντικείμενο της ζαχαροπλαστικής, χρησιμοποιεί παραδείγματα από την καθημερινή ζωή («Από τα καταστήματα και τα εστιατόρια... οικειοποιούμαστε σιγά σιγά») και τον κινηματογράφο (σου φέρνει στο μυαλό το εργοστάσιο σοκολάτας του Willy Wonka).

A2β)**Απάντηση**

Έχοντας στη διάθεσή τους **πληθώρα (πλήθος)** τεχνικών, εργαλείων και υλικών, τα οποία **με τα ανοιχτά κανάλια και τα πάρε-δώσε (την ταχύτατη και εύκολη επικοινωνία)** της παγκοσμιοποίησης πληθαίνουν κι άλλο, άλλοι ζαχαροπλάστες προτάσσουν νέες ιδέες, στίλ και συνήθειες κι αλλού αναθεωρούν τις παραδόσεις, **κινούμενοι ανάμεσα στη ζεστασιά της οικειότητας και στο σασπένς της ανακάλυψης (μεταξύ γνωστών συνταγών και νέων πειραματισμών).**

ΘΕΜΑ A3 (Μονάδες 25)**Απάντηση**

Τίτλος → Το γλυκό τώρα και πάντα

Όλο και περισσότερο σήμερα περίοπτη θέση στα είδη τροφίμων και τα ζαχαροπλαστεία έχουν τα παραδοσιακά ή και τα μοντέρνα γλυκά που έλκουν τα μάτια και τον ουρανίσκο. Πράγματι, έχουν σημειωθεί πολλές αλλαγές στον κόσμο του γλυκού στην πορεία του χρόνου.

Αρχικά, η απόλαυσή του αφορά στην καθημερινή ζωή, χωρίς περιορισμούς τύπου. Οι παραδοσιακές και οι «πειραγμένες» συνταγές ζαχαροπλαστικής προβάλλονται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα μέσα ενημέρωσης σε μεγάλη κλίμακα. Άλλωστε, όπως έγινε γνωστό από έρευνες, οι τροφές που είναι πλούσιες σε λιπαρά και ζάχαρη κυριολεκτικώς αλλάζουν τον εγκέφαλο – ακόμη και αν καταναλώνονται σε μικρές ποσότητες, αλλά σε τακτική βάση. Πάντως, γίνεται προσπάθεια να προσαρμοστεί η ζαχαροπλαστική στο σύγχρονο διατροφικό μοντέλο και σε εξειδικευμένο διαιτολόγιο.

Πολλές είναι οι σύγχρονες ανάγκες που επιβάλλουν αυτές τις αλλαγές. Το γλυκό ως πολιτισμικό σύμβολο σχετίζεται με τον λαϊκό πολιτισμό και την ευρύτερη κουλτούρα της κάθε κοινωνίας. Στον τουρισμό ξεχωρίζει ως πολιτισμικό σύμβολο. Όλοι έλκονται από τα παστιστάκια, τη σουμάδα, τις παστελαριές, τα αμυγδαλωτά και τα καλτσούνια της Άνδρου. Στη Μήλο και τη Φολέγανδρο γεύονται την καρπουζένια. Στην Ανάφη και τη Σαντορίνη το κουφέτο, κλασικό γαμήλιο κέρασμα, στη Σύρο τα λουκούμια της. Για αυτό, άλλωστε πολλοί νέοι ασχολούνται με αυτό το επάγγελμα και το εξελίσσουν. Έτσι, η επιχειρηματικότητα προσαρμόζεται εύκολα στις ανάγκες της εποχής και δίνει στους ζαχαροπλάστες δημιουργική εργασία με τη βοήθεια και των διαδικτυακών μέσων.

Συμπερασματικά, το γλυκό έχει μέλλον λαμπρό, πλουτίζει τη ζωή, προσφέρει χρήμα και διάκριση στους δημιουργούς του στη χώρα μας. (242 λέξεις)

B. Λογοτεχνικό κείμενο**ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ (1965 –)****Γλυκό κυδώνι****ΘΕΜΑ Β1 (Μονάδες 15)**

B1. Στην ιστορία, αρχικά, συμμετέχει το κοριτσάκι που εκφράζει τη χαρά του για την παρασκευή του γλυκού, λυπάται λίγο που θα το μοιραστεί με τους άλλους, ενώ θέλει να το φτιάξει μαζί με τις φίλες της. Τα κορίτσια αντιμετωπίζουν τη διαδικασία σαν πανηγύρι. Οι φιλενάδες της χαίρονται, αλλά μαζί με την αφηγήτρια ξεσηκώνουν τον κόσμο. Βέβαια, στο τέλος έφαγαν το μισοφτιαγμένο γλυκό, όμως ήταν πολύ χαρούμενες. Στην ιστορία συμμετέχουν η μαμά και η γιαγιά του κοριτσιού. Η μαμά της δείχνει εμπιστοσύνη και την αφήνει, με την προϋπόθεση να αγοράσει τα υλικά και να καθαρίσει το μέρος που θα το φτιάξει. Η γιαγιά της ως ηλικιωμένη θέλει τάξη και ησυχία. Για αυτό λέει ότι το γλυκό κάηκε λίγο. Κατόπιν, εκνευρίζεται με τη φασαρία που δημιουργούν τα κορίτσια φτιάχνοντάς το.

B2α)**Απάντηση**

- Οσφρητική εικόνα → «Μυρίζει από τον δρόμο, μυρίζει γλυκό, γλυκό κυδώνι, γλυκό κυδώνι, κυδώνι».
- Οπτική εικόνα → «Απλώνεται η караμέλα λιωμένη στην καθαρή γωνία, κόλλησαν, έσπασαν τα ξυλάκια που θα κρατούσαν τα γλειφιτζούρια μας, τα δάχτυλα πασαλειμμένα ευτυχία, άρπαξε η караμέλα».
- Ηχητική εικόνα → « η γιαγιά φωνάζει, ποιος νοιάζεται».
- Γευστική εικόνα → «Στο κουτάλι μου ο χρυσαφένιος θησαυρός μοσχοβολάει, σαν караμέλα κολλάει στον ουρανίσκο»).

Με τη χρήση πολλών εικόνων, η αφηγήτρια επιδιώκει να μεταδώσει την υπέροχη μυρωδιά του γλυκού, που πιθανόν να θυμάται και στην ενήλικη ζωή της σαν μια ωραία ανάμνηση. Μέσω των εικόνων, αποτυπώνεται έντονα η αισθητική αποτύπωση της όλης διαδικασίας για την παρασκευή του γλυκού, που ζωντανεύει όλες τις αισθήσεις.

Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος

www.arnos.gr info@arnos.gr Επιμέλεια: Χρήστου Μαρία

B2β)**Απάντηση**

- **Επανάληψη** → Μυρίζει από τον δρόμο, μυρίζει γλυκό, γλυκό κυδώνι, γλυκό κυδώνι, κυδώνι. Η επανάληψη δίνει έμφαση, προσδίδει ζωντάνια και παραστατικότητα στον λόγο, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση των αναγνωστών.
- **Μεταφορά** → Στο κουτάλι μου ο χρυσαφένιος θησαυρός μοσχοβολάει. Η μεταφορά χαρίζει ζωντάνια και παραστατικότητα στον λόγο. Με γλαφυρό και εικονοπλαστικό λόγο, η συντάκτρια μεταδίδει τα συναισθήματά της για το γλυκό.
- **Ασύνδετο σχήμα** → Απλώνεται η καραμέλα λιωμένη στην καθαρή γωνία, κόλλησαν, έσπασαν τα ξυλάκια που θα κρατούσαν τα γλειφιτζούρια μας, τα δάχτυλα πασαλειμμένα ευτυχία, άρπαξε η καραμέλα, μυρίζει χαρά ο κόσμος, η γιαγιά φωνάζει, ποιος νοιάζεται. Το ασύνδετο σχήμα δημιουργεί ύφος κοφτό, γοργό και άμεσο. Προσδίδει ένταση στο γεγονός που περιγράφεται.

ΘΕΜΑ Β3 (Μονάδες 25)

Η διαδικασία παρασκευής ενός παραδοσιακού γλυκού στο κείμενο είναι απλή και συνηθισμένη, ιδιαίτερα αγαπητή, ακόμη και στα μικρά παιδιά. Ήταν ενταγμένη στο πρόγραμμα των οικιακών εργασιών που οι παλιές νοικοκυρές ακολουθούσαν ανάλογα με την εποχή και τα τοπικά προϊόντα που είχαν στη διάθεσή τους. Αυτή η διαδικασία ήταν γιορτή για μικρούς και συναγωνίζονταν ποιος θα φτιάξει το καλύτερο. Στο κείμενο η εμπειρία αυτή αποκτά άλλη διάσταση, όταν η αφηγήτρια μοιράζεται την όλη διαδικασία με τις φίλες της. Υπάρχει κοινός ενθουσιασμός και διαμοιρασμένη χαρά και ανυπομονησία.

Το γλυκό και για μένα είναι πολύ σημαντικό, καθώς αξιοποιώ ευχάριστα τον χρόνο μου και τη φαντασία μου. Από πολύ μικρή ηλικία έκανα γευστικές εκπλήξεις στη μητέρα μου και όλοι παίνευαν τα κουλουράκια που έφτιαχνα. Στις γιορτές και τα οικογενειακά τραπέζια δεν λείπουν τα δικά μου γλυκά και δέχομαι με μεγάλη χαρά τους επαίνους. Τα καλοκαίρια που έχω περισσότερο χρόνο βλέποντας συνταγές τούς δίνω άλλη διάσταση. (151 λέξεις)